

עיקרי חו"ד מתווה לזין-סער

פרופ' עמיחי כהן | ד"ר גיא לוריא | ד"ר עמיר פוקס

אנו מתנגדים להצעת החוק שבנדון. הצעת החוק אמנם אינה מעניקה רוב לקואליציה בוועדה לבחירת שופטים, ואף קובעת שתחילתו של החוק בכנסת הבאה. עם זאת, ואף שניתן לשקול תיקונים בשיטת בחירת השופטים – כל עוד התיקונים לא יפגעו בעצמאות מערכת המשפט ויתקבלו בהסכמה רחבה – במתכונתה הנוכחית, מדובר בהצעת חוק שתביא לפוליטיזציה של הליך בחירת השופטים לכל בתי המשפט בישראל, תוריד את קרנו של השיקול המקצועי בבחירת השופטים ושל עקרון השיקוף החברתי בהרכב בתי המשפט, ותביא להעדפה מלאה של השיקול המפלגתי. להלן עיקרי הטעמים להתנגדות:

פגיעה בעקרון השיקוף החברתי של מיעוטים מודרים ושל נשים בהרכב בתי המשפט: תפקיד מרכזי של בית המשפט הוא להגן דווקא על אותם מיעוטים אשר אינם מיוצגים ברשויות הנבחרות. מנגנון הבחירה המוצע המעניק כוח רב לגורמים המיוצגים ברשויות הנבחרות – ומשעתק את יחסי הכוחות הפוליטיים לבית המשפט – יפגע בשיקוף החברתי בהרכב בתי המשפט של המיעוטים המיוצגים בחסר ושל נשים.

פוליטיזציה של בית המשפט העליון שתוביל לקיטוב ולפגיעה במגוון השיפוט: המודל המוצע יקדם את העמדה המפלגתית הקיצונית ביותר של כל אחד מהצדדים במערכת הפוליטית. על רקע תהליכים של קיטוב פוליטי בחברה בישראל, שיטה זו תביא לבחירה של שופטים על רקע זיהוי פוליטי ולפי עמדה פוליטית מובהקת.

פגיעה באמון הציבור ברשות השופטת: התומכים בשינוי שיביא לפוליטיזציה של הליך בחירת השופטים סבורים כי הירידה באמון הציבור בבית המשפט העליון בשנים האחרונות מחייבת שינוי. אלא שההצעה הזו תפגע עוד יותר באמון הציבור בבית המשפט. אמון הציבור ברשות השופטת תלוי בכך ששופטיה מקצועיים וממלאים היטב את תפקידם לשפוט באופן אובייקטיבי, ניטרלי ובלתי תלוי ולפי חוק בלבד.

[לחנות הדעת המלאה](#)

פגיעה באי-תלות השופטים בכל בתי המשפט: ההצעה תוביל למצב בו מינוי וקידום שופטים יהיו תלויים בנאמנות ובזהות פוליטית במקום בפסיקה מקצועית לפי חוק בלבד. זאת בשל הפיכת הוועדה לבחירת שופטים לוועדה עם רוב לנבחר הציבור ולנציגיהם בנוסף למתן זכויות וטו הדדיות לנציגים של הקואליציה והאופוזיציה.

פגיעה באיזונים והבלמים בין הרשויות: הגברת כוחן של הקואליציה והאופוזיציה בבחירת השופטים, תביא לכך שכל שופט בבית המשפט העליון יהיה מזוהה עם מחנה פוליטי-מפלגתי. עובדה זו תפגע ביכולתו של בית המשפט העליון לשמש בלם כמעט יחיד בפני כוחן הרב של הממשלה ושל הכנסת.

פגיעה במקצועיות השופטים: צמצום השיקול המקצועי בבחירת השופטים יפגע במקצועיות השופטים שיתמנו ובאיכות ההליכים השיפוטיים. שופטים ייבחרו בשל קירבתם הפוליטית או נאמנותם האישית למפלגות ולנבחר הציבור, והתאמתם המקצועית והאישית של השופטים לתפקיד השיפוטי יהפכו לשיקול משני.

פגיעה בזכות להליך הוגן: אין כאן רק פגיעה ברשות השופטת, אלא בכל אזרחי ותושבי ישראל. בלא רשות שופטת עצמאית, תיפגע זכותם של כל אזרחי ותושבי ישראל להליך הוגן. רק שופטים בלתי תלויים הם ערובה למימוש זכות זו.

